

WHITEPAPER

Wwft: de basis uitgelegd. *En wat moet u ermee?*

Gepubliceerd: 00/00/0000

SmartSearch™///

SmartSearch
Strawinskylaan 1209, 1077XX Amsterdam
smartsearch.com

Inleiding

U heeft ze in het nieuws misschien weleens voorbij zien komen: berichten over witwasschandalen waarbij grote banken als ING, Rabobank en ABN Amro betrokken raakten. Honderden miljoenen euro's aan boetes en aftredende bestuurders waren het gevolg. Uit vrees voor nieuwe wetsovertredingen besloot de Rabobank zelfs betaaldvoetbalclubs uit het klantenbestand te weren.

Wat hieraan voorafging? De banken overtraden langdurig en structureel de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, oftewel de Wwft. Die wet lijkt voor veel bedrijven misschien een ver-van-mijn-bed-show, maar is dat niet. De Wwft is namelijk voor veel meer partijen dan alleen systeembanken van groot belang.

Want wat minder vaak het nieuws haalt, is dat ook veel kleine bedrijven zich aan de Wwft moeten houden. Doet een Wwft-plichtig bedrijf dat niet of onvoldoende? Dan kan het serieuze gevolgen hebben. Het is dus van groot belang te snappen wat de Wwft precies is, of uw bedrijf Wwft-plichtig is en – zo ja – hoe u de regels moet naleven.

In dit paper gaan we op deze vragen in.

Inhoudsopgave

4	De Wwft op hoofdlijnen
5	Ben ik Wwft-plichtig?
6	Wwft-plichtig. En nu?
8	Een cliëntenonderzoek doen
11	Over SmartSearch
12	Bronnen

De Wwft op hoofdlijnen

We beginnen bij de basis: de achtergrond en het doel van de Wwft. Het uiteindelijke doel is de integriteit van financiële transacties en het financiële stelsel als geheel te waarborgen. Witwassen en het financieren van terrorisme tasten die integriteit aan. De Wwft moet die twee zaken dus een halt toeroepen.

Dat is wenselijk, want ook criminelen gebruiken steeds minder contant geld en steeds vaker digitale financiële transacties. En daarmee groeit het risico dat financieel dienstverleners – van bank tot boekhouder – ongemerkt illegale geldstromen faciliteren. Dit risico bestaat overigens ook nog altijd bij bedrijven die met grote contante betalingen te maken hebben, zoals autohandelaren.

Bedrijven die het risico lopen witwassen en het financieren van terrorisme mogelijk te maken, zijn Wwft-plichtig (daarover later meer). Als poortwachters van het financiële stelsel hebben zij de verantwoordelijkheid verdachte situaties te herkennen en te melden. Sterker nog: op basis van de Wwft is het verwaarlozen van die verantwoordelijkheid strafbaar.

Onduidelijkheid over naleving Wwft

In de praktijk blijft het voor veel Wwft-plichtige bedrijven onduidelijk hoe zij de regels moeten naleven. Dat is niet verwonderlijk, want de wet zelf is daar niet heel eenduidig over. Een belangrijk doel van de Wwft is bewustwording: de wet schetst vooral risico's en punten waarop bedrijven moeten letten. Vervolgens is het aan Wwft-plichtige bedrijven zelf om beleid en toereikende protocollen te ontwikkelen.

Gelukkig komt er vanuit de rechtspraak inmiddels meer duidelijkheid over de precieze verplichtingen waaraan Wwft-bedrijven moeten voldoen. Centraal hierbij staat *customer due diligence*, of in gewoon Nederlands: het cliëntenonderzoek. Wwft-plichtige bedrijven moeten dergelijke onderzoeken uitvoeren op een risicogebaseerde basis. Oftewel, een bedrijf mag het cliëntenonderzoek afstemmen op het type cliënt.

Verderop in dit whitepaper leest u meer over het cliëntenonderzoek en welke andere verplichtingen er uit de Wwft voortvloeien.

Ben ik Wwft-plichtig?

Het belangrijkste wat u eerst moet weten is of u Wwft-plichtig bent. Sinds de introductie van de wet in 2008 is de reikwijdte van de Wwft steeds verder uitgebreid. Daardoor valt inmiddels een omvangrijke groep bedrijven onder de Wwft. Een goed houvast is: bent u financieel dienstverlener of heeft u te maken met ofwel digitale betalingen boven de € 15.000 ofwel contante betalingen van € 10.000 of meer? Dan valt u onder de Wwft.

Op de website van [FIU-Nederland](#) vindt u een uitgebreid overzicht van bedrijven en beroepsgroepen die Wwft-plichtig zijn. Enkele voorbeelden zijn banken, administratiekantoren en belastingadviseurs. Ook bedrijven waar grote contante betalingen plaatsvinden – denk aan juweliers en autohandelaren – vallen onder de Wwft. En let op: zowel rechtspersonen als natuurlijke personen kunnen Wwft-plichtig zijn.

De verscheidenheid aan Wwft-plichtige bedrijven en beroepsgroepen betekent dat er meerdere toezichthouders zijn. Dat zijn onder andere de Belastingdienst, de Nederlandse Orde van Advocaten en de AFM. FIU-Nederland is de partij waar bedrijven melding moeten doen als zij iets ongebruikelijks of verdachts tegenkomen.

Terug naar de beginvraag: als u inderdaad Wwft-plichtig bent, dan moet u zich houden aan de voorschriften van de Wwft. Het gaat daarbij om een zogeheten resultaatsverplichting. Ter illustratie: de Wwft schrijft voor dat u een de identiteit van een klant moet vaststellen, maar laat in het midden hoe u dat doet.

Logischerwijs moet u uw keuze wél goed kunnen onderbouwen en is een identificatiebewijs onmisbaar. Het argument dat u formele identificatie niet nodig achtte omdat u een klant al jaren kent zal bij een controle niet volstaan.

Wwft-plichtig. En nu?

Wwft-plichtig zijn betekent dat u voor elke klant een cliëntenonderzoek moet uitvoeren en dat u de transacties van uw klanten moet monitoren. Voldoen aan de Wwft is dus een doorlopend proces. Hieronder nemen we u stapsgewijs mee door de verplichtingen die u als Wwft-plichtig bedrijf heeft.

Om te beginnen eerst twee belangrijke principes. Nummer één is: wees consistent. Omdat het bij de Wwft gaat om een resultaatverplichting, heeft u zelf de ruimte om beleid en protocollen te maken. U moet uw aanpak wel kunnen verantwoorden bij een controle. Zorg dus voor een systematische aanpak en wees consequent in de uitvoering.

Ten tweede: zorg voor dossiervorming en wees daarbij feitelijk. Wilde speculaties voegen weinig toe en werken bij een controle eerder in uw nadeel dan in uw voordeel. Zorg dus dat u bijvoorbeeld de manier van identificeren vastlegt. Zo kunt u bij een Wwft-controle aantonen hoe u te werk gaat.

Wanneer een cliëntenonderzoek doen?

Als Wwft-plichtig bedrijf krijgt u te maken met het cliëntenonderzoek. Maar in welke situaties moet u precies een onderzoek starten? Een tipje van de sluier: vaker dan u misschien denkt. De verplichting geldt altijd als u een nieuwe klantrelatie aangaat.

Daarnaast moet u een cliëntenonderzoek doen als u een contante betaling van € 10.000 of meer accepteert, of bij digitale betalingen vanaf € 15.000. Ook als het om eenmalige transacties gaat of als de betaling in meerdere transacties wordt voldaan, moet u een onderzoek doen.

En let op: binnen de Wwft is 'zakelijke relatie' een ruim begrip. Ook als u bijvoorbeeld een offerte uitbrengt of met een prospect in gesprek gaat, kan dat als een zakelijke relatie worden gezien.

Op dit vlak is sprake van een grijs gebied. Als uw buurman bij het tuinhek vraagt of u zijn belastingadviseur wilt worden, is dat anders dan wanneer uw bedrijf een officiële aanvraag heeft ontvangen die niet uitmondt in een klantrelatie. Dat laatste kan worden gezien als een transactie waarbij ook verantwoordelijkheden horen – een verdacht verzoek moet u bijvoorbeeld melden.

Het is belangrijk om voor uw organisatie te bepalen in welke gevallen u begint met dossiervorming en dat vervolgens consequent toe te passen.

Bestaande klanten

Tot slot kan het ook voorkomen dat u bij bestaande klanten een cliëntenonderzoek moet doen. Dat is het geval als de klant een verhoogd risico op witwassen en het financieren van terrorisme met zich meebrengt of als u twijfelt of de gegevens die u van een klant ontvangt wel juist zijn. Op de website van het AMLC vindt u een [overzicht van witwasindicatoren](#) die u hierbij kunt gebruiken.

Een cliëntenonderzoek doen

Het cliëntenonderzoek bestaat uit tien stappen. Sommige stappen moet u altijd doorlopen, andere stappen zet u alleen als u daadwerkelijk een melding bij FIU-Nederland zou doen. We lopen de stappen, zoals het [Bureau Financieel Toezicht](#) die hanteert, in chronologische volgorde met u door:

Stap 1: Vaststellen Wwft-plicht

De eerste stap kwam al aan bod in dit paper, namelijk het vaststellen van de Wwft-plicht. Mocht u twijfelen, raadpleeg dan [deze lijst](#) van FIU-Nederland of [artikel 1](#) van de Wwft.

Stap 2: Het identificeren van de klant

Als Wwft-plichtig bedrijf moet u weten met wie u zakendoet. Daarom is het identificeren van een nieuwe klant het eerste wat u voor het cliëntenonderzoek te doen staat.

Stap 3: Het verifiëren van de identiteit van de klant

U moet er zeker van zijn dat uw klant is wie hij zegt dat hij is. In het geval van een natuurlijk persoon kan dat met een geldig identiteitsbewijs. Gaat het om een rechtspersoon? Dan heeft u bijvoorbeeld een uittreksel uit het handelsregister nodig. Bij rechtspersoon is het ook nodig om na te gaan of u een bevoegde vertegenwoordiger tegenover u heeft zitten.

Stap 4: Stel vast wie de Ultimate Beneficial Owner (UBO) is

Als u de identiteit van uw cliënt heeft vastgesteld, is het zaak om te bepalen wie de UBO is. Met andere woorden: wie is uiteindelijk de belanghebbende van de relatie die uw cliënt met u aangaat?

Hierbij gaat het om de natuurlijke personen achter een bedrijf of organisatie. Iemand is een UBO als diegene 25% of meer van de aandelen of zeggenschap over het bedrijf heeft. Ieder bedrijf heeft verplicht een UBO, en het is mogelijk dat er meerdere UBO's zijn.

Overigens kan het zo zijn dat er op basis van eigendom of zeggenschap niet duidelijk een UBO naar voren komt. In dat geval wordt een 'pseudo-UBO' aangewezen. Vaak is dat een bestuurder of iemand met een hoge leidinggevende functie.

Een handige manier om de UBO te achterhalen is het [UBO-register](#) van de KvK.

Stap 5: Nagaan of u te maken hebt met een Politically Exposed Person (PEP)

Vervolgens moet u nagaan of uw klant of de UBO een Politically Exposed Person (PEP) is. Dit is iemand met (tot voor kort) een hoge functie in de politiek of bij de overheid. Als de UBO of uw cliënt een PEP of een naaste van een PEP is, dan moet u een verscherpt cliëntenonderzoek doen. Hier vindt u een [lijst met functies die als 'politiek prominent' worden bestempeld](#). Daarnaast zijn online nog verscheidene (internationale) PEP-lijsten beschikbaar.

Stap 6: Risicobeleid en risicoclassificatie

De zesde stap is het toekennen van een risicoprofiel aan uw cliënt. Dit vormt de kern van het naleven van de Wwft. Gangbare risicoprofielen zijn 'vereenvoudigd', standaard' en 'verscherpt'. Dit is naar de mate van onderzoek en monitoring die u vervolgens per cliënttype uitvoert. Uit de Wwft volgt dus een risicogebaseerde aanpak: u hoeft aan klanten met een laag risico minder aandacht te besteden dan aan klanten met een hoger risico.

Stap 7: Doorlopend toezicht

Als u een risicoprofiel heeft toegekend aan een cliënt, is het vervolgens van belang periodiek te bekijken of het risicoprofiel nog past. Ook moet u de transacties – denk aan herkomst en bestemming van gelden – in de gaten houden en toetsen aan de richtlijnen die u per klanttype hebt opgesteld. Het cliëntonderzoek is dus (deels) een doorlopend proces.

Stap 8: Een cliënt overnemen

Het kan voorkomen dat u een klant van een andere partij overneemt. U bent in dat geval eindverantwoordelijk voor alle stappen. Wel mag u de checks van de identiteit en de verificatie van de identiteit overnemen die de vorige partij al heeft gedaan.

Stap 9: Ongebruikelijke transacties

Het kan gebeuren dat uw cliënt een ongebruikelijke transactie wil doen. Of dat uit uw cliëntonderzoek informatie naar voren komt waardoor u niet met de klant in zee wilt gaan. In dat geval is het zaak om de cliënt of transactie zorgvuldig tegen het licht te houden en te toetsen aan objectieve en subjectieve indicatoren voor witwassen en het financieren van terrorisme. Het is aan te raden hierover te overleggen met collega's en uw overwegingen vast te leggen.

Op de site van de AFM vindt u meer informatie over [subjectieve en objectieve indicatoren](#). Ook [de lijst met voorbeelden](#) van subjectieve indicatoren van de BFT kan uitkomst bieden.

Belangrijk: u moet meldingen aan de FIU geheimhouden. Het is dus ook niet toegestaan een klant op de hoogte te stellen als u een melding doet.

En ook goed om te weten: onder 'transactie' vallen meer zaken dan alleen het maken van een boeking in de administratie. Het is zelfs niet per se een financiële handeling. Als uw klant bijvoorbeeld een geantedateerd of vals document bij u aanlevert, kan dat ook als transactie gelden waarbij u verplichtingen heeft.

Stap 10: het melden van een ongebruikelijke transactie

Is uw conclusie dat uw klant een ongebruikelijke transactie doet, of wilt u geen zakelijke relatie met de klant aangaan? Dit moet u binnen 40 dagen melden bij FIU-Nederland. Geef de relevante informatie die u heeft verzameld door en bewaar de bevestiging die u van de FIU ontvangt.

Opleidingsverplichting

Tot slot een onderdeel van de Wwft dat nog weleens vergeten wordt: de opleidingsverplichting. Rondom de Wwft veranderen met enige regelmaat zaken. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een rechterlijke uitspraak nieuw licht op wetsartikelen werpt. Ook wijzigingen aan de wet zelf vinden regelmatig plaats. Daarom moeten u, of uw collega's, periodiek opleidingen over de Wwft volgen. Hoe vaak dit moet? Dat hangt af van uw precieze werkzaamheden en de omvang van uw bedrijf.

Over SmartSearch

Het kwam al een paar keer voorbij: consistent en systematisch te werk gaan is onmisbaar bij het naleven van de Wwft. Hoe trekt u bijvoorbeeld consequent een grens tussen verschillende risicoprofielen? Hoe weet u zeker dat een klant geen PEP is? En hoe krijgt u ongebruikelijke transacties in het vizier zonder uren aan zoekwerk?

Het gebruiken van slimme software-oplossingen kan veel werk besparen bij het naleven van de Wwft. Daarnaast verkleint het de kans op fouten en inconsequent uitvoeren van Wwft-verplichtingen ten opzichte van het handmatig doen.

Om die redenen heeft SmartSearch een softwarepakket ontwikkeld waarmee u klanten eenvoudig screent. Bent u benieuwd hoe u SmartSearch binnen uw bedrijf kunt inzetten? Vraag dan via deze link een [vrijblijvende demo](#) bij ons aan.

Bronnen

01. [AFM - Leidraad Wwft en Sanctiewet](#)

02. [AFM - Witwasindicatoren](#)

03. [AMCL - Witwasindicatoren](#)

04. [Belastingdienst - Wwft: Prominente publieke functies Nederland](#)

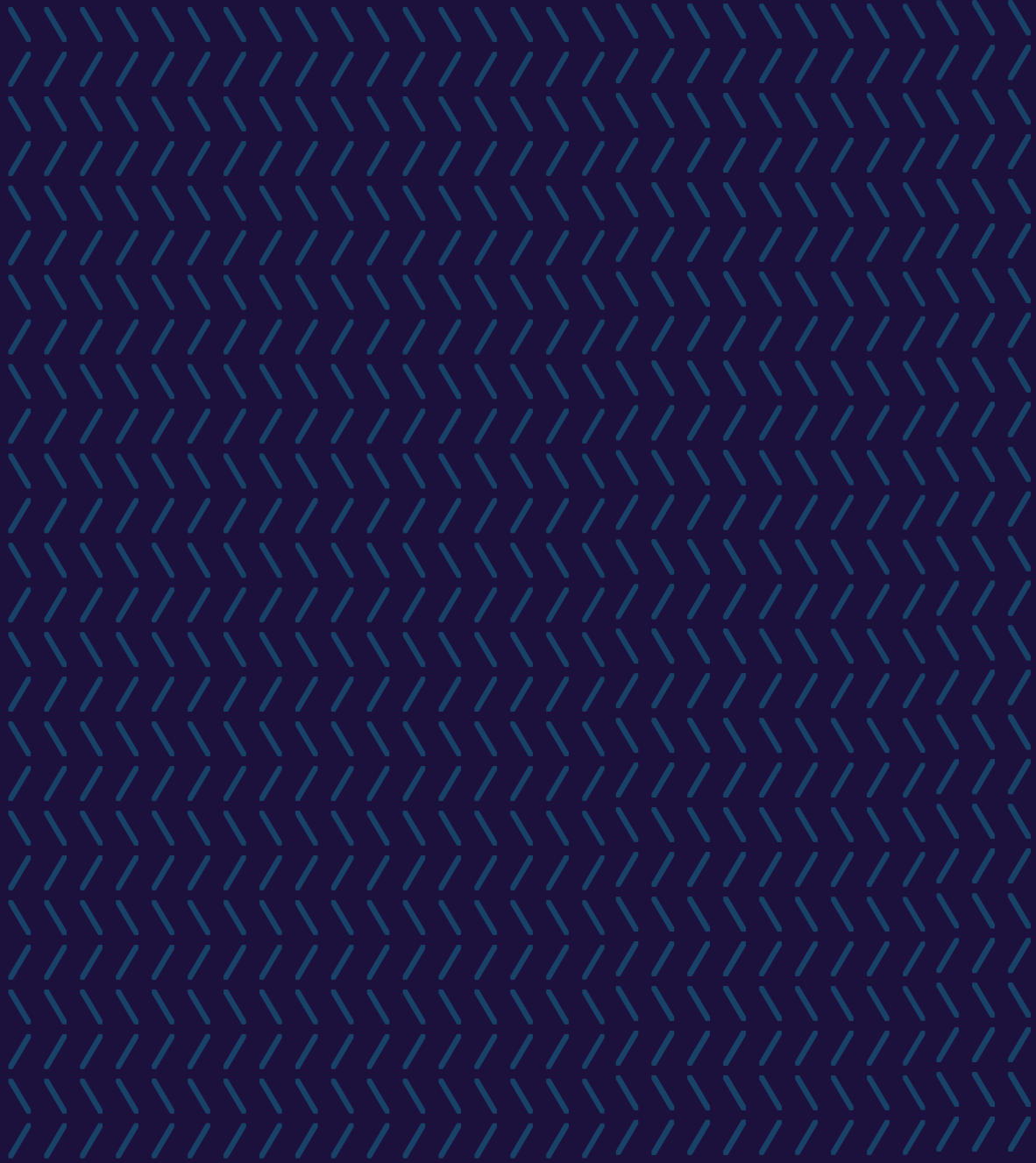
05. [BFT - Voorbeelden subjectieve indicatoren](#)

06. [DNB - Leidraad Wwft en SW](#)

07. [FIU - Ben ik meldplichtig?](#)

08. [Ministerie van Financiën en Ministerie van Veiligheid en Justitie - Algemene leidraad Wwft](#)

09. [Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme](#)

SmartSearch™///

SmartSearch
Strawinskylaan 1209, 1077XX Amsterdam
smartsearch.com